YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

26 päivänä lokakuuta 2006 *

Asiassa C-371/04,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 30.8.2004,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään G. Rozet ja A. Aresu, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Italian tasavalta, asiamiehenään I. M. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato G. Albenzio, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit R. Schintgen, P. Kūris, J. Klučka (esittelevä tuomari) ja G. Arestis

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 9.3.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 1.6.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut EY 10 ja EY 39 artiklan sekä työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15 päivänä lokakuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 (EYVL L 257, s. 2; jäljempänä asetus) 7 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, kun se ei ole ottanut huomioon virkamiehinä Italiassa työskentelevien yhteisön työntekijöiden toisessa jäsenvaltiossa hankkimaa ammatillista kokemusta ja saavuttamaa virkaikää.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltion kansalaista ei työntekijänä saa kansalaisuutensa vuoksi saattaa toisen jäsenvaltion alueella kotimaisiin työntekijöihin verrattuna eri asemaan työ- ja palvelussuhteen ehtojen suhteen; tämä koskee erityisesti palkkausta, irtisanomista ja työttömyyden sattuessa paluuta saman alan työhön tai uudelleen työllistämistä."

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

3 Komissio pyysi vastaanottamansa kantelun johdosta 18.12.2001 päivätyllä kirjeellä Italian tasavallalta tietoja erään sellaisen yhteisön kansalaisen tilanteesta, joka oli opettanut ranskalaisessa julkisin varoin ylläpidetyssä koulussa comitato d'assistenza scolastica italianan (italialainen koulutustukikomitea, jäljempänä Coascit) kanssa tehdyn sopimuksen nojalla ja jonka Ranskassa hankkimaa ammatillista kokemusta tai saavuttamaa virkaikää ei myöhemmin otettu huomioon Italiassa. Mainittuun pyyntöön ei saatu vastausta.

4 Komissio pyysi uudelleen 25.3. ja 12.8.2002 päivätyillä kirjeillä Italian tasavallalta tietoja mainitun kansalaisen tilanteesta ja sellaisten muiden kantelijoiden tilanteesta, joilla oli ollut samanlaisia ongelmia, jotka liittyvät toisessa jäsenvaltiossa hankitun ammatillisen kokemuksen ja saavutetun virkaiän huomioimatta jättämiseen. Komissio pyysi yleisesti tietoja, jotka liittyvät Italian tätä alaa koskevaan lainsäädäntöön ja hallintokäytäntöön.

5 Koska komissio ei saanut pyyntöihinsä vastausta, ja sen jälkeen, kun se oli kehottanut 19.12.2002 päivätyllä kirjeellä Italian tasavaltaa esittämään huomautuksensa, se lähetti 15.5.2003 perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä jäsenvaltiota toteuttamaan lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksiantamisesta.

6 Koska mainittuun lausuntoon annettu vastaus ei tyydyttänyt komissiota, se nosti esillä olevan kanteen.

Kanne

7 Komissio vetoaa kanteensa tueksi kahteen kanneperusteeseen, joista toinen koskee EY 10 artiklan rikkomista ja toinen EY 39 artiklan ja asetuksen 7 artiklan 1 kohdan rikkomista.

EY 10 artiklan rikkomista koskeva kanneperuste

8 Aluksi on todettava, että yhteisöjen tuomioistuin voi tutkia viran puolesta, täyttyvätkö EY 226 artiklan edellytykset jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen nostamiselle (ks. mm. asia C-362/90, komissio v. Italia, tuomio 31.3.1992, Kok. 1992, s. I-2353, 8 kohta; asia C-525/03, komissio v. Italia, tuomio 27.10.2005, Kok. 2005, s. I-9405, 8 kohta ja asia C-98/04, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 4.5.2006, Kok. 2006, s. I-4003, 16 kohta).

9 Tältä osin on korostettava, että oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä pyritään antamaan kyseessä olevalle jäsenvaltiolle tilaisuus täyttää yhteisön oikeuden mukaiset velvoitteensa tai puolustautua asianmukaisesti komission esittämiä väitteitä vastaan (asia 293/85, komissio v. Belgia, tuomio 2.2.1988, Kok. 1988, s. 305, 13 kohta ja asia C-266/94, komissio v. Espanja, määräys 11.7.1995, Kok. 1995, s. I-1975, 16 kohta). Tämän menettelyn sääntöjenmukaisuus on siten EY:n perustamissopimuksessa tarkoitettu olennainen tae kysymyksessä olevan jäsenvaltion oikeuksien suojelemiseksi. Vain silloin, kun tätä taetta noudatetaan, yhteisöjen tuomioistuin voi kontradiktorisessa menettelyssä ratkaista, onko tämä valtio todella jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan niin kuin komissio on väittänyt (em. asia komissio v. Espanja, määräyksen 17 ja 18 kohta). Erityisesti virallisen huomautuksen tarkoituksena on oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä oikeusriidan kohteen rajaaminen ja puolustuksen valmistelemiseksi tarvittavien tietojen antaminen jäsenvaltiolle, jota kehotetaan esittämään huomautuksensa (asia C-145/01, komissio v. Italia, tuomio 5.6.2003, Kok. 2003, s. I-5581, 17 kohta).

10 Esillä olevassa asiassa 19.12.2002 päivätyssä virallisessa huomautuksessa ei mainita EY 10 artiklan rikkomista koskevaa väitettä.

11 Tästä seuraa, että esillä olevaa kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin siinä vaaditaan, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että Italian tasavalta ei ole noudattanut mainitun artiklan mukaisia velvoitteitaan.

EY 39 artiklan ja asetuksen 7 artiklan 1 kohdan rikkomista koskeva kanneperuste

12 Komissio viittaa asiassa C-15/96, Schöning-Kougebetopoulou, 15.1.1998 annettuun tuomioon (Kok. 1998, s. I-47), asiassa C-187/96, komissio vastaan Kreikka, 12.3.1998 annettuun tuomioon (Kok. 1998, s. I-1095), asiassa C-195/98, Österreichischer Gewerkschaftsbund, 30.11.2000 annettuun tuomioon (Kok. 2000, s. I-10497) ja

asiassa C-278/03, komissio vastaan Italia, 12.5.2005 annettuun tuomioon (Kok. 2005, s. I-3747) ja väittää, että yhteisön työntekijöiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteen, joka ilmenee EY 39 artiklasta ja asetuksen 7 artiklan 1 kohdasta, kanssa on ristiriidassa se, että jäsenvaltion viranomaiset eivät ota huomioon työsuhteen ehtoja, kuten palkkaa, palkkaluokkaa ja urakehitystä, määrittäessään yhteisön työntekijän työskentelykausia rinnastettavissa olevalla alalla toisessa jäsenvaltiossa, vaikka tämän ensimmäisen jäsenvaltion julkisissa viroissa hankittu kokemus otettaisiin huomioon.

13 Komission mukaan kyseisen oikeuskäytännön valossa Italian tasavalta rikkoi kyseessä olevaa määräystä ja säännöstä esillä olevassa asiassa, kun se ei ottanut huomioon Italiassa muun muassa julkiseen sektoriin kuuluvien koulutuksen ja terveydenhuollon aloilla virkamiehinä työskentelevien työntekijöiden muissa jäsenvaltioissa hankkimaa ammatillista kokemusta tai saavuttamaa virkaikää.

14 Italian hallitus väittää päinvastoin, että jotta jäsenvaltion viranomaisilla olisi velvollisuus tunnustaa tiettyä tarkoitusta varten aikaisempia työskentelykausia toisessa jäsenvaltiossa, kahden kumulatiivisen edellytyksen on täytyttävä: yhtäältä alojen, joihin näissä kahdessa jäsenvaltiossa tehty työ liittyy, on oltava toisiinsa rinnastettavissa ja toisaalta toisessa jäsenvaltiossa tehdyn työn on oltava yhteydessä julkishallintoon.

15 Jos henkilö, joka on työskennellyt tietyllä julkisen sektorin osa-alueella, on otettu palvelukseen yksityisoikeudellisella työsopimuksella ilman kilpailun suorittamista, toinen edellytys ei täyty. Italian hallituksen mukaan yhteisön työntekijän, joka työskentelee myöhemmin Italiassa virkamiehenä, toisessa jäsenvaltiossa hankkiman ammatillisen kokemuksen tai saavuttaman virkaiän tunnustamisen ehtona on palvelukseen ottaminen kilpailun kautta, kuten on asia Italiassa.

16 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, että EY 39 artiklan mukaan, jos jäsenvaltion julkinen elin ottaessaan palvelukseen henkilöstöä sellaisiin virkoihin, jotka eivät kuulu tämän artiklan 4 kohdan soveltamisalaan, aikoo ottaa huomioon hakijoiden aiemman työskentelyn julkishallinnon palveluksessa, mainittu elin ei voi yhteisön kansalaisten osalta suorittaa erottelua sen mukaan, onko kyseinen henkilö työskennellyt siinä jäsenvaltiossa, johon mainittu elin kuuluu, vai jossain muussa jäsenvaltiossa (ks. mm. asia C-419/92, Scholz, tuomio 23.2.1994, Kok. 1994, s. I-505, 12 kohta; em. asia komissio v. Italia, tuomio 12.5.2005, 14 kohta ja asia C-205/04, komissio v. Espanja, tuomio 23.2.2006, 14 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

17 Asetuksen 7 artiklan osalta on muistutettava, että kyseinen artikla on vain erityinen ilmaisu EY 39 artiklan 2 kohdassa vahvistetusta syrjintäkiellon periaatteesta työolojen ja -ehtojen erityisalalla, ja sitä on näin ollen tulkittava samalla tavalla kuin EY 39 artiklaa (em. asia komissio v. Espanja, tuomion 15 kohta).

18 Tästä oikeuskäytännöstä seuraa, että kieltäytyminen tunnustamasta ammatillista kokemusta ja virkaikää, jotka yhteisön kansalaiset, jotka työskentelevät myöhemmin virkamiehenä Italiassa, ovat hankkineet ja saavuttaneet tehdessään rinnastettavissa olevaa työtä toisen jäsenvaltion julkishallinnon palveluksessa, sen vuoksi, että mainitut kansalaiset eivät olleet suorittaneet kilpailua ennen kuin he työskentelivät tämän toisen valtion julkisella sektorilla, ei voida hyväksyä, koska kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 28 kohdassa, kaikissa jäsenvaltioissa ei täytetä julkisen sektorin virkoja yksinomaan tätä kautta. Syrjintä voidaan välttää ainoastaan siten, että ajanjaksot, joina paikallisten vaatimusten mukaisesti palvelukseen otettu henkilö on tehnyt rinnastettavissa olevaa työtä toisen jäsenvaltion julkisella sektorilla, otetaan huomioon.

19 Myöskään se ei vaikuta asiaan, että yhteisön kansalaisella, kuten esimerkiksi komission esillä olevassa asiassa vastaanottaman ensimmäisen kantelun tekijällä, on ollut työsopimus Coascitin kanssa, koska sitä ei ole riitautettu, että kyseinen

kansalainen on harjoittanut opetustoimintaansa tällaisen sopimuksen perusteella Ranskan julkishallinnon peruskoulujärjestelmässä. Italian tasavalta ei ole riitauttanut sitä, että kyseessä oleva kansalainen on harjoittanut tätä toimintaa Ranskan kansallisten säännösten mukaisesti.

20 Mitään niistä seikoista, jotka Italian hallitus on esittänyt perustellakseen sen, että mainitun kansalaisen toisessa jäsenvaltiossa hankkimaa ammatillista kokemusta ja saavuttamaa virkaikää ei oteta huomioon, ei siis voida hyväksyä.

21 Näin ollen EY 39 artiklan ja asetuksen 7 artiklan 1 kohdan rikkomista koskeva kanneperuste on katsottava perustelluksi, kun täsmennetään, että niiden palvelussuhteiden osalta, joita EY 39 artiklan 4 kohta ei koske, Italian hallitus ei ollut toteuttanut perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päätyttyä tarvittavia toimenpiteitä, jotta yhteisön kansalaisten, jotka työskentelevät myöhemmin virkamiehenä Italiassa, muissa jäsenvaltioissa hankkima ammatillinen kokemus ja saavuttama virkaikä otetaan huomioon.

22 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että Italian tasavalta ei ole noudattanut EY 39 artiklan ja asetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, kun se ei ole ottanut huomioon ammatillista kokemusta ja virkaikää, jotka virkamiehinä Italiassa työskentelevät yhteisön työntekijät ovat hankkineet ja saavuttaneet tehdessään rinnastettavissa olevaa työtä toisen jäsenvaltion julkishallinnon palveluksessa.

Oikeudenkäyntikulut

23 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Komissio on vaatinut Italian tasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska Italian tasavalta on pääosin hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Italian tasavalta ei ole noudattanut EY 39 artiklan ja työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15 päivänä lokakuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 7 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, kun se ei ole ottanut huomioon ammatillista kokemusta ja virkaikää, jotka virkamiehinä Italiassa työskentelevät yhteisön työntekijät ovat hankkineet ja saavuttaneet tehdessään rinnastettavissa olevaa työtä toisen jäsenvaltion julkishallinnon palveluksessa.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset